

Soner Yalçın: Atatürk çok kızdı! Mesele Türkçe ibadet değildi..

Cumhuriyet, 17'nci yüzyıldan beri sorun olan dini öğrenim meselesine çözüm bulmak amacıyla, 3 Mart 1924'de çıkardığı Tevhid-i Tedrisat (Öğretim Birliği) Kanunu ile medreseleri lağvetti.

Yayın Tarihi : 22 Kasım 2018 Perşembe (oluşturma : 3/21/2019)

Önce bazı bilgiler aktarayım:

Daru'l Erkam...

İslamiyet'in ilk mektebiydi.

Hz. Muhammet Mekke Safa Tepesindeki bu evde Müslümanlara İslam'ı anlattı.

Okullar, zamanla **mescitler-camiler** oldu.

İslamiyet'in ilk medresesini **Selçuklu** veziri Nizamülmülk kurdu: **Nizamiye Medresesi**.

Osmanlılar da İslami eğitimi medrese sistemine göre yürüttü. Büyük medreseler açıldı; **Fatih Medresesi** gibi...

17'nci yüzyılda medrese müfredatından "akli ilimler" çıkarıldı! Medreselere **taassup/ bağınazlık** hâkim oldu.

Osmanlı sık sık medrese reformuna gitse de, kimilerini kapatsa da çöküntünün önüne geçemedi.

1846 da **Darülfünun** (üniversite) yapımına başlandı. Ayasofya Cami yakınına İtalyan asıllı mimar **Gaspere Fossati**'ye üç katlı bina inşa ettirildi. Ödenek sıkıntısından 1864'da bina tamamlandı. Halka açık eğitimlerin de verildiği bu okul **-hoca takımının etkisiyle-** öğrenci yetersizliğinden kapandı!

Darülfünun-u Osmani 1870'de açıldı. Öğrenciler "**üç aylarda**" halka dini eğitim verecekti. Fakat C. Efgani'nin peygamberliğin sanat olduğunu söylemesi yüzünden **1872'de** kapatıldı.

1874'de **Darülfünun-u Sultani** açıldı; o da 1881 yılında kapandı.

II. Abdülhamit, 1900 da **Darülfünun-u Şahane** okulunu açtı. Dersleri II. Abdülhamit'in jurnalcileri de dinliyordu!

1914 yılında yapılan değişiklikle medreselere yeni düzen getirildi. Tüm medreseler, "**Daru'l-**

Hilafeti'l-Aliyye Medresleri" adı altında toplandı.

Ve:

Cumhuriyet, 17'nci yüzyıldan beri sorun olan dini öğrenim meselesine çözüm bulmak amacıyla, 3 Mart 1924'de çıkardığı Tevhid-i Tedrisat (Öğretim Birliği) Kanunu ile medreseleri lağvetti. Dini öğrenim için **İlahiyat Fakültesi** açtı...

Geldik konumuza...

HURAFEYLE MÜCADELE

İstanbul İlahiyat Fakültesi'nin öğretim kadrosunda değerli akademisyenler vardı: Fuat Köprülü, Şemsettin Günaltay, **Şerafettin Yaltkaya**, M. Şekip Tunç, **İzmirli İsmail Hakkı**, İsmayil Hakkı Baltacıoğlu, **M. Ali Ayni**, Yusuf Ziya Yörükkan...

Keza... Arapgirli.Hüseyin, **Babanzade Ahmet Naim**, Hocasade Mustafa Asım, **Ahmet Hamdi Aksekili** gibi isimler ve **Fransız George Dumezil** gibi Avrupa'dan gelen hocalar da bulunuyordu.

Osmanlı Devleti neden yıkıldı?

Bu soru...

Cumhuriyet kadrolarının, basınının olduğu gibi İlahiyat Fakültesi'nin de gündemindeydi.

Kimine göre Osmanlı'nın batışının sebebi...

Medreselerden "akli ilimlerin" çıkarılıp, İslam'ın hurafeye boğulmasıydı.

O halde...

Hurafeyle mücadele esas konuydu.

İyi de...

Osmanlı bu sorunu **yok etmek için** modern okullar açmış, medreselerin müfredatını değiştirmiş ama sonuç alamamıştı. **Yeni usul-yöntem ne olmalıydı?**

Yeni yol, **Türkçe** idi.

İslam, **halka konuştuğu dilden** anlatılarak hurafeyle mücadele edilebilirdi.

Bu amaçla...

İlahiyat Fakültesi hocaları **dergi** çıkardı. Yazdıkları makalelerle dini ve kültürel hayata katkıda bulunmaya başladı. Ve...

Tarih: 19 Haziran 1928.

İlahiyat Fakültesi hocaları "Dini Islahat Beyannamesi" hazırladı.

Dediler ki:

"İbadet lisanı Türkçe olmalıdır. Ayetlerin, duaların, hutbelerin Türkçe şekilleri kabul ve istimal edilmelidir."

Güzel...

Ancak:

REFORM DEĞİL ŞEKİLCİLİK

Dönemin "**Vakit**" gazetesi...

20-21 Haziran 1928 tarihlerinde "Dini Islahat Beyannamesi" metnini yayınladı.

Ortalık karıştı...

Atatürk çok kızdı...

Mesele, "Türkçe ibadet" değildi!

İlahiyat Fakültesi hocalarının bazı talepleri şaşırtıcıydı:

- Camilere sıralar konulsun...
- Camilere temiz ayakkabıyla girilsin...
- Camilerde musiki aletleri çalınsın...

Bu reform beyannamesi nasıl hazırlanmıştı?

İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu'na göre olay şuydu:

"İlahiyat Fakültesi'nde toplantı vardı.(...) İlahiyat profesörleri fakültenin kapatılması ihtimalini düşünerek üzülmüyorlardı. Bu durumu gören **Fuat Köprülü** şu sözleri söyledi: 'Siz bu fakültenin yaşamasını istiyorsanız, dini reform hakkında rapor hazırlayın. hükümet sizden bunu bekliyor' dedi..."

Fuat Köprülü kim? Türkçe ezan okunmasına son veren **Demokrat Parti**'nin ilk dört kurucusundan

biri!

DP'li Samet Ağaoğlu, "Babamın Arkadaşları" kitabının ikinci cildinde, "En Genç Ama En Vefasız" başlığıyla **Fuat Köprülü**'y anlatır:

"Babamla ve bizlerle yakınlığı babamın siyasi hayattaki iniş ve çıkışlarına göre ayarlı. Yalnız bize değil, ittihat bütün dostlarına karşı, Ziya Gökalp'e karşı da yle. Onun bu davranışı babam ölünceye kadar değişmedi. Zaferden sonra babam ikbaldedir; bu arkadaşı da hep yanında. Babam gözden düşmüştür; o da meydanda gözükmüyor!"

"Dini Islahat Beyannamesi" hazırlanmasının sebebi Fuat Köprülü'nn "siyasi ikbal" hedefiydi. **Peki...**

YAZININ TAMAMINI OKUMAK İÇİN TIKLAYINIZ.

Odatv.com

Bu dökümanı orjinal adreste göster

Soner Yalçın: Atatürk çok kızdı! Mesele Türkçe ibadet değildi..